

Arkæologisk Forum

Arkæologisk Forum er et fagligt tidsskrift der søger at sætte det arkæologiske fag ind i en større sammenhæng – både videnskabeligt og samfundsmæssigt. Her kan både arkæologisk faglige og fagpolitiske emner formidles og debatteres.

Redaktion

Mette Palm (ansv. redaktør)
Jette Rostock
Claus Børre Petersen
Bo Jensen
Mette Bjerrum Jensen
Thomas Larsen Schmidt
Anna Beck

Udgiver

Foreningen af Fagarkæologer - FaF

Forsidebilled

"Den af Alle kjendte gamle Thomsen"
Tegning af J. Magnus Petersen
© Nationalmuseet

Tryk og oplag

Holbæk Museum trykker 225 stk.

Arkæologisk Forum udkommer

Maj og November

Abonnement og løssalg

125,- kr. årligt (2 numre)
65,- kr. pr. nummer

Skriv til Arkæologisk Forum

Arkæologisk Forum modtager gerne bidrag. Du kan kontakte redaktionen, og få råd og vink om indholdet, læsere, formidlingsmåden, formaliteter, deadlines m.v.

Arkæologisk Forum
Foreningen af Fagarkæologer,
c/o SAXO instituttet, Afdeling for
Forhistorisk Arkæologi, Njalsgade 80,
2300 København S

E - mail: redaktion@archaeology.dk

ISSN 1399-5545

Artikler, indlæg og billeder må ikke mangfoldiggøres i nogen form uden skriftlig tilladelse fra redaktionen. Artikler i Arkæologisk Forum kan citeres med kildeangivelse, jf. ophavsretslovens bestemmelser vedr. citatret.

Ansvar for holdninger der kommer til udtryk i de forskellige artikler og indlæg, påhviler den enkelte forfatter.

Fortidens danskere - eller danskernes fortid?

Det er industrihistorisk år i år, der har netop været konference om repatriering i Nuuk og Nationalmuseet genåbner snart Danmarks Oldtid. Umiddelbart har de ting ikke meget med hinanden at gøre, *og det er netop problemet*. Nationalmuseet havde ved sin grundlæggelse et klart nationalt projekt. Det formidlede dels Danmarks oldtid, dels de etnografiske udstillinger om kolonierne og de andre eksotiske egne, der hjalp danskerne med at forstå vores rolle i verden.

Vi må derfor erkende at det traditionelle nationalarkæologiske projekt er blevet irrelevant for store dele af befolkningen. Hvis Danmarks arkæologi stopper før industrialiseringen og historien derefter kun handler om konger og regeringer, vil den have svært ved at påkalde sig befolkningens interesse. Industrihistorisk år giver os en mulighed for at forbinde arkæologien med en erhvervs- og kulturhistorie som vi lever midt i. De lukkede slagterier i Jylland, de lidt ældre lukkede skibsværfter og kulturlandskaberne omkring Mølleåerne er materielle spor af denne historie. Det samme gælder for arbejderhistorien, og en befolkning, der delvis stammer fra indvandrere. Danskernes fortid er ikke bare Danmarks oldtid. Også fodboldklubberne og arbejderbevægelsens (Folkets) Huse var del af industrikulturen, men ikke noget arkæologien har dokumenteret.

Det modsatte problem angår repatrieringen: ikke alle genstande på danske museer er lige indlysende danske. Indfødte folk og tidligere kolonier gør i stigende grad krav på tilbagelevering. Men ligesom vores nationalmuseum engang var en del af en nu forældet nationalisme kan repatrieringskrav nogle gange være led i en nationalistisk politik i modtagerlandene.

Pointen er, at globaliseringen er en mulighed, ikke et problem: den er en mulighed for at spørge, hvad vi vil med arkæologien. Vil vi bruge den i et nationalistisk projekt, hvor vi projicerer "Danmark" tilbage til istiden? Vil vi bruge den i et humanistisk projekt, hvor vi insisterer på, at mennesker overalt er interessante, fordi de er mennesker? Vil vi støtte et romantisk projekt, der fokuserer på det autentiske, traditionelle liv og begræder vores egen, postindustrielle fremmedgørelse? Vil vi støtte et lokalpatriotisk projekt, der fokuserer på det nære landskab og kontinuiteten i dette, uanset om befolkningen er "vores forfædre" eller ej? Hvad er det vi vil? Hvad er det for prioriteter, der gør det acceptabelt, at arkæologien stopper ved reformationen, mens genstande indsamlet længe efter denne bliver leveret tilbage som del af de andres umistelige kulturarv? Hvorfor er "vores" recente arv værdiløs for arkæologien, og "deres" uvurderlig?"

Redaktionen